

Inhoud

1.	Van de redactie.....	2
2.	Van de bestuurstafel.....	3
3.	In memoriam Peter Vogels.....	4
4.	Ter introductie.....	5
5.	Verslag van de fietstocht in 2001.....	6
6.	Jubileum 2001.....	7
7.	Nationale feestdagen.....	9
8.	Oirschot in oorlogstijd.....	13
9.	Geriefke.....	15
10.	D'n Orskotse torren in 1904.....	16

1. Van de redactie

Na een onderbreking van een half jaar - dit in verband met ons jubileumboekje — zijn we weer met goede moed begonnen aan een nieuwe uitgave van ons tijdschriftje. En ondertussen gaan we de negende jaargang al in. Die goede moed is mede het gevolg van de versterking die we gekregen hebben van een nieuwe redactielid in de persoon van Jan Kuypers. Verderop in deze editie zal hij zich zelf aan de lezers voorstellen.

Door het ontbreken van de herfstuitgave van het vorige jaar zijn er enkele artikeltjes blijven liggen en daar is nu een plaats voor ingeruimd. En natuurlijk konden we niet voorbijgaan aan een korte terugblik op ons jubileum. Ook enkele belangrijke mededelingen uit onze jaarvergadering mochten naar onze mening en die via het bestuur niet ontbreken.

Door dit al ziet deze uitgave er enigszins anders uit dan u gewend bent: veel artikelen, zij het korte. Het zal ondertussen wel genoegzaam bekend zijn dat wij uitzien naar uw bijdrage(n) voor een volgende Van den Herd. Kopij voor het eerstvolgende nummer hebben we graag binnen voor 1 Mei 2002.

2. Van de bestuurstafel

De laatste jaren is het de gewoonte om het verslag van de jaarvergadering in "Van Den Herd" te plaatsen, en wel in het eerste nummer na die jaarvergadering.

Op verzoek hebben we echter besloten om dat jaarverslag te publiceren in het laatste nummer voor de volgende jaarvergadering. Dit lijkt ons ook praktischer. Dan kunt u het thuis op uw gemak lezen en ligt de inhoud nog vers in het geheugen met de volgende jaarvergadering. Dan kunt u voorbereid die vergadering bezoeken. Toch willen we enkele punten uit het verslag nu al vast vermelden. Het betreft vooral veranderingen in de samenstelling van het bestuur en veranderingen in het ledenbestand. Zodoende worden de leden die niet op de jaarvergadering aanwezig waren ook op de hoogte gebracht. Vooreerst zijn daar de bestuurswisselingen:

Omdat voorzitter G. Smetsers en H. Scheepens, die hun bestuurszetel beschikbaar stelden, niet meer herkiesbaar waren, moesten er 2 nieuwe leden gekozen worden en dat gebeurde.

W. Mercx stelde zich wel herkiesbaar en werd herkozen. Al tijdens de vergadering werd J. Klaassen tot voorzitter gekozen.

Bij de eerste vergadering van het gedeeltelijk nieuwe bestuur werden de verdere taken opnieuw verdeeld, zodat het bestuur van onze heemkundekring als volgt samengesteld is:

Jac Klaassen, voorzitter.

Wim Mercx, penningmeester en zal de voorzitter vervangen bij diens afwezigheid

Alda v.d. Ven-v.d. Boom, secretaresse.

Han Smits, 2de secretaris en zal zonedig de functie van penningmeester waarnemen.

Clari v. Esch van Hout, lid. Zij behartigt zaken betreffende dit tijdschrift.

Aan de twee aftredende bestuursleden, Gerard Smetsers en Henk Scheepens werd, wegens hun verdiensten voor onze vereniging, het erelidmaatschap verleend. Onze lijst van ereleden ziet er nu als volgt uit:

Th. Schreurs, A. van Esch, G. Smetsers, H. Scheepens, N. van Cuyck

Wisselingen in het ledenbestand:

Zes leden zegden hun lidmaatschap in 2001 op, maar daar stond tegenover dat twaalf nieuwe leden zich in hetzelfde jaar aanmeldden. Die nieuwe leden heten we natuurlijk van harte welkom en we hopen dat ze in de toekomst met veel genoegen aan onze activiteiten deel zullen nemen en een positieve bijdrage aan onze kring zullen leveren. Ter kennismaking willen wi hun namen hier vermelden.

De Hr. En Mevr. Breekelmans, Mevr. Lievens-van Meurs, Mevr. Lievens-Le Sage, mevr. Meurs-Daandels, De Hr Rijnen, Mevr. v.d. Ploeg-Schoenmakers, Mevr. Smits-Schoenmakers, Mevr. v.d. Ven-Rolf, Mevr. Verhouden-Vermeulen, Pastoor Spijkers, De Hr. Maas

Helaas hebben we van 2 leden afscheid moeten nemen omdat ze zijn overleden, n.l. van de Heer Leijten, die veel uit Oirschots verleden onderzocht en openbaar gemaakt heeft door middel van schriftelijke publicaties, maar ook door lezingen. Ook wij heemkundeleden, hebben meermalen door zijn lezingen van zijn kennis kunnen profiteren.

Ook hebben wij afscheid genomen van de heer Peter Vogels. Om hen te gedenken werd er, tijdens de jaarvergadering een moment stilte in acht genomen.

3. In memoriam Peter Vogels

Op 13 augustus 2001 overleed ons heemkundelid Peter Vogels. Hij is 76 jaar geworden. Een Oirschottenaar in hart en nieren en wellicht daarom al heel veel jaren lid van onze heemkundekring. Wat hem interesseerde waren de dingen van vroeger. Hij wilde al het oude bewaren voor het nageslacht en met name boerderijen, gevels van woonhuizen en alle gebruiksvoorwerpen die vroeger in gebruik waren. Daarom is hijzelf ook gaan verzamelen en stichtte hij het museum Hand en Span. En als er ergens een boerderij of woonhuis zodanig werd verbouwd dat het oude, authentieke verdween, dan deed hem dat zeer.

Peter is bij de heemkundekring 21 jaar bestuurslid geweest, waarvan een aantal jaren vice-voorzitter. Hij was graag verantwoordelijk en meende als bestuurslid zijn ideeën goed te kunnen uitdragen.

Samen met Henk Scheepens heeft hij een diaserie ontwikkeld over Oud-Oirschot. 'Rondje Oirschot' noemden zij het.

Hoewel zijn bezigheid met "Het licht op de boerderij" geen heemkundeactiviteit was, gaf hij daardoor ons al een aantal jaren gelegenheid om te genieten van de mooie boerderijen die nog in Oirschot te bewonderen zijn.

Voor de heemkundekring heeft hij, wederom met Henk Scheepens, jarenlang de luistercommissie gevormd, welke commissie bij andere heemkundekringen naar lezingen ging om daaruit een selectie te maken voor de lezingen voor onze kring.

Wat velen niet hebben geweten, leed Peter al sinds 1975 aan reuma. Alles bij elkaar heeft hij in achttien jaar 361 dagen in het ziekenhuis gelegen. En dan toch nog altijd zo actief voor onder meer onze kring. Peter bedankt voor dit voorbeeld.

Wim Mercx

4. Ter introductie

Op de onlangs gehouden jaarvergadering van de heemkundekring heb ik me aangemeld als lid van de redactie van "Van den Herd". Er was behoefte aan nieuwbloed en omdat ik schrijven wel leuk vind, was dit voor mij een reden om me maar eens aan te melden. Velen zullen mij wel kennen, maar voor degene die wat meer over mij wil weten wil ik gaarne een tipje van mijn doopceel oplichten. Ik heb het geluk een echte Oirschottenaar te zijn, want in ieder geval weet ik dat er twee generaties vóór mij begraven liggen op het kerkhof van de parochie van St. Petrus Banden. Wellicht zijn het er veel meer geweest. Precies weet ik het niet want ik heb nog nooit een onderzoek gedaan naar mijn stamboom. Iets wat ik nog eens moet gaan doen. De tijd, de zin en de ambitie ontbrak tot nu. Ik ben nu 63 jaar en geboren in het centrum van Oirschot. Mijn wieg stond in het huis waar thans Hotel De Kroon is gevestigd. Vroeger hadden mijn ouders daar een textielzaak onder de naam Kuypers-van den Heuvel. Velen zal die naam nog wel bekend in de oren klinken.

Maar met het plotselinge overlijden van mijn vader in 1972 kwam aan dat bedrijf al snel een einde. Geen van de drie kinderen had interesse in een overname. Mijn moeder heeft de zaak nog korte tijd doorgezet. Maar dit was voor haar teveel en na rijp beraad is besloten om op zoek te gaan naar een goede huurder. Tien jaar lang tot aan haar overlijden is de zaak verhuurd geweest aan een Oirschotse meubelhandelaar. Daarna is het verkocht en werd in dat pand het eerste hotel van Oirschot gevestigd. Tot zover de historie van mijn geboortehuis.

Ikzelf heb na het behalen van de HBS zes jaar accountancy gestudeerd en ben een paar jaar werkzaam geweest op een accountantskantoor. Daarvoor heb ik ook het nodige afgezworven in allerlei baantjes, niet wetende wat ik precies wilde. Maar getrouwd zijnde en doordrongen van het besef dat je maatschappelijk de nodige verantwoordelijkheid moet gaan dragen ben ik uiteindelijk terechtgekomen bij Philips, waar ik tot mijn 54e jaar heb gewerkt. Door de gigantische problemen in de jaren negentig, waar dit concern in verzeild was geraakt kwam ik door de operatie Centurion in de vut. Hierbij moesten alle ouderen, vanaf de leeftijd van zo'n 50 jaar "the Company" verlaten. Ik kwam daardoor eerst in de vut en vanaf mijn zestigste ben ik gepensioneerd. Ik ben getrouwd met iemand, die van boven de grote rivieren komt en dus van thuis uit een harde G heeft meegekregen. Zij kent dus niet het Brabants dialect, laat staan het Oirschotse. Geboren in Amersfoort heeft zij de oorlogsjaren in Amsterdam doorgebracht. Zij heeft als zevenjarig kind daar de hongerwinter meegemaakt. Veel heeft zij daar niet van geleden want de ergste tijd is zij, gescheiden van haar ouders, geëvacueerd geweest bij boerenmensen in Overijssel. Vlak na de oorlog is mijn schoonfamilie afgezakt naar Breda. Daar heeft mijn vrouw haar verdere jeugd doorgebracht en heb ik ze aan de haak geslagen. Tot zover haar jeugd.

Ik heb niet altijd in Oirschot gewoond. Vanaf mijn trouwen heb ik eerst vijf jaar gewoond in Breda, daarna twee jaar in Valkenswaard en vanaf 1972 ben ik weer woonachtig in Oirschot. Toen ik echter naar mijn gevoel op veel te jonge leeftijd op mijn 54e in de vut kwam, heb ik me verdienstelijk gemaakt met de oprichting van de lokale omroep in Oirschot. Dit was een wens van de toen pas benoemde burgemeester Speetjens. Verder heb ik vrijwilligerswerk gedaan door een paar jaar als stagebegeleider te fungeren van middelbare scholieren in Eindhoven. De laatste drie jaar heb ik me gestort op het correspondentschap van een plaatselijk huis aan huisblad (De Ronde), dat vanaf 1 januari ter ziele is gegaan. Nu doe ik dat voor de Uitstraling. Hoe ik mijn taak zie als redactielid van "Van Den Herd" staat me nog niet helder voor de geest. Ik heb wel wat ideeën. Op de eerste redactiebijeenkomst voorafgaand aan deze uitgave hebben we daar al wat over zitten praten. Het resultaat zal hopelijk in de volgende edities wel zichtbaar gaan worden.

Gegroet,
Jan Kuypers

5. Verslag van de fietstocht in 2001

Op zaterdag 8 september vond onze jaarlijkse fietstocht weer plaats. Nu is dat jaarlijkse wat mij betreft misschien wat royaal uitgedrukt. Omdat ik nog niet zoveel jaren lid ben van de Heemkundekring was het voor mij pas de tweede keer dat ik meefietste. Vandaar ook dat ik niet weet of het de gewoonte is, dat het altijd regent wanneer de fietstocht gehouden wordt. Die zaterdag regende het in ieder geval wel. Ondanks deze regen stond er om half 2 een grote groep enthousiaste deelnemers, gewapend met regenkleding, verzameld bij de Enck.

Na enige instructies voor de autorijders, want die waren er ook, kon de verrassingstocht beginnen. Na wat gekringel door enkele Oirschotse straatjes fietsten we via de Heuvelse brug richting de Beerzen.

Voorbij de Drie Beerzen kregen we in de gaten dat de tocht richting Den Bockenreyder ging. Wel een beetje jammer van het lange stuk fietspad langs de lokale weg, want het fietst toch eigenlijk prettiger over een fietspad door een bos.

Bij Den Bockenreyder stond in de schuur al een grote verzameling vlaaien voor ons klaar. De aardbeinvlaai zelfs getooid met een grote dot slagroom. Daarbij nog koffie of thee, dat was dus smullen. Er werd volop gebuurt en ondertussen werden we verrast door een geweldige plensbui. Omdat we toch moesten wachten vanwege die bui werd er door sommigen nog maar een borreltje gedronken.

Toen het weer droog was, werd het hoog tijd om op te stappen, maar niet voordat eerst het "Vrouwvolk" en het "Manvolk" bezocht was. De voortrekkersrol was nu voor Jeanne en Jeanne.

Twee geweldige gidsen, dat wel, hoewel... als wij dachten: "hier zullen ze rechtsaf gaan", fietsten en buurten zij steeds maar rechtdoor. Na ze een tijd gevolgd te hebben, hebben we op gegeven ogenblik toch maar zelf het heft in handen genomen en hen teruggefloten.

Via Diessen reden we over een mooi bospad richting De Baest en van hieruit langs het Wilhelminakanaal, zodat we rond zes uur weer in Oirschot waren. Hoewel de lucht er af en toe dreigend uitzag, waren we toch droog gebleven.

Ter afsluiting was er een goed verzorgde koffietafel bij George Willems. De penningmeester werd hier geprezen, vooral omdat hij, voor zo weinig geld zo veel kon bieden. Koffie, vlaai en koffietafel. En dat alles voor maar 11 gulden.(of waren het euro' s ?).

Alles bij elkaar was het een heel gezellige en geslaagde middag en bij deze wil ik de organisatie heel hartelijk danken.

N. van Kessel.

6. Jubileum 2001

Omdat onze heemkundekring in oktober 1951 werd opgericht weliswaar voor de tweede keer - was oktober 2001 voor ons een jubelmaand: een feestmaand. Lang van tevoren was er al naar uitgekeken. En omdat er bij een jubileumviering van een grote vereniging nogal wat komt kijken werd er ook al bijtijds met de voorbereidingen begonnen. Enkele dingen stonden vast. Behalve een feest voor de leden moest er een jubileumboek komen. Dus was het zeer gewenst dat er wat extra geld in het verenigingslaadje kwam. Om aan dat extra geld te komen werd er enige jaren voor het gouden jubileum begonnen met het jaarlijks houden van een boekenbeurs. September, in Oirschot de evenementenmaand bij uitstek, (veel mensen op de been) leek daarvoor geschikt en de kelder van het raadhuis - dicht bij de markt - de geschikte lokatie.

Tel daarbij het (ter liefde Gods en de heemkundekring) verzamelen en sorteren van gratis verkregen boeken - wat overigens een heel werk was - en het verkopen daarvan voor een habbekrats; dan moest dat lukken. En het lukte! De feestkas werd gespekt.

Om een jubileumboek samen te stellen werd er uit het bestuur en de leden een commissie benoemd, die zorg zou dragen voor het goede verloop. De groep ging enthousiast van start, maar bleek te groot om goed te functioneren.

Burgering, bestuurslid van het eerste uur, ontvangt het jubileumboekje

Daarom werd er tenslotte een beroep gedaan op het medelid Cl. van Esch-van Hout, die uit gegevens van de heemkundearchieven, artikelen en herinneringen van leden en oud-leden, en foto's een jubileumboekje samenstelde. Dat boekje, gedrukt bij Drukkerij De Croon, kon uitgegeven worden mede dank zij een financiële bijdrage van diezelfde drukkerij en een financiële bijdrage van de Rabobank Oirschot - De Beerzen.

In de festiviteiten van onze vereniging wilde men ook de Oirschotse bevolking laten delen. En waardoor kon dit beter gebeuren dan door iets te organiseren waar de heemkunde ervaring in heeft en waar ze goed in is, n.l. het houden van een fototentoonstelling

Vanaf midden 2001 zijn daarvoor verschillende leden actief geweest met het opsporen en verzamelen van foto's over Oirschot en zijn bewoners...of oud-bewoners. Want vooral zocht men foto's uit moeders, grootmoeders en overgrootmoeders tijd.

Behalve naar foto's was men op zoek naar een geschikte locatie. Een locatie die groot genoeg was, die licht genoeg was en die 2 weekenden lang beschikbaar was. Die ruimte werd tenslotte gevonden in de kerk. Met dank aan de pastoor en zijn kerkbestuur.

De officiële opening van die tentoonstelling over Oud-Oirschot vond plaats op zaterdagavond 12 oktober. Vanaf die tijd konden belangstellenden 2 weekenden genieten van het bekijken van ± 600 foto's en 200 dia's.

En gekeken en genoten werd er. Tussen de 2000 en 2500 bezoekers bekeken de tentoonstelling. De "ah's .., en aah's .., en is dè nie?

en wies tè ? .., en ja dè kunde wel zien .., of oh, dè ben ik nog!" waren niet van de lucht. Om dikwijls te eindigen met: "Ik krijg 'ne stijve nek van't kijken, ik kom mèrgen terug en dan breng ik ons moeder of onze vader mee!"

De 2 gouden jubilarissen flankeren Pastoor Spijkers

Niet alleen de foto's en dia's waren voorwerp van herkenning, maar ook herkenden Oirschottenaren en Oud-Oirschottenaren elkaar. Regelmatig hoorden men uitroepen als: "Aah, bende gij nie ..!, Ja, en gij bent er een van .., Dè's lang geleje .. ge bent toch niks veranderd ..Witte nog .." enz. enz. Een ware reünie was het soms.

En het bestuur van de heemkunde wandelde tussen de bezoekers door, gaf aanwijzingen, glimlachte en .. zag dat het goed was.

De tevreden bezoekers (en ook de ontevredenen) konden achter in de kerk hun vrijwillige bijdrage deponeren in een bus. De oogst daarvan is later aan Pastoor Spijkers overhandigd.

tentoonstelling: "Kijk, d'n dieje dor"

Het 3de deel van de festiviteiten vond plaats op 27 oktober en was bestemd voor de eigen leden met hun eventuele partners en voor enkele genodigden, waaronder leden van het eerste uur.

Bij ons thuishonk De Zwaan werden we vergast op een prima verzorgd feestdiner. Hier werd ook door onze voorzitter het jubileumboekje aangeboden en enkele jubilarissen in het zonnetje gezet.

Er werd gezellig gegeten, gedronken, gebuurt, en er werd nog wat geroddeld door Bab en Bet en vermoedelijk dank zij het goede eten, maar vooral ook de invloed van een goeie wijn kreeg liederentafel Santè ons - zij het na enige aanmoediging hunnerzijds - ... zelfs aan het zingen.

feestdiner bij "de Zwaan"

Kortom: al met al een geslaagd feest. Waard om het over 25 jaar nog eens goed over te doen. Dus op naar de 75 jaar.

Cl. van Esch-van Hout

7. Nationale feestdagen

Mogen we de zanger Jozsep geloven, dan is er in Oirschot niet altijd veel animo geweest om een nationaal feest te vieren. In het volgende couplet uit het lied 'Dán ben ik trots 'n Oirschottenaar te zijn.', gezongen bij de Kermis Harmonie-matinée in 1913, geeft hij zijn visie hierover weer:

"Heel Nederland viert feest in deze dagen
Ter eere van zijn Onafhankelijkheid
Maar kom er ook in Oirschot eens om vragen.
Voor zoiets heeft men blijkbaar daar geen tijd!
Een Gouden Bruiloft wordt gevierd met luister
Bij 't minste feit is 't feest voor groot en klein
Maar niks te doen bij zulk een plechtig Eeuwfeest
Dat maakt me trots Oirschottenaar te zijn!"

Mogelijk hebben de Oirschottenaren na het horen van dit lied hun leven gebeterd, want de nationale feesten zijn in de door mij onderzochte periode (1946-1994) trouw, en in het begin zelfs enthousiast gevierd.

Feesten van het koningshuis

Het eerste feest in verband met het koningshuis in de periode van mijn onderzoek was de geboorte van prinses Marijke (nu Christina geheten) in 1947. Het plan was dat deze gebeurtenis feestelijk werd aangekondigd door de trompetters van de Rijvereniging. Na de mis zouden de kinderen een zanghulde brengen voor het gemeentehuis waarna ze een traktatie op school kregen. Er was een receptie op het gemeentehuis, gevolgd door een boomplanting, 's middag een defilé van alle lokale verenigingen op de markt. Omdat verwacht werd dat de geboorte zou samenvallen met vastenavond, stond een gekostumeerde knobbelrit van de MCO en een gekostumeerde ijswedstrijd op het programma. In verband met de kou gingen echter de zanghulde en het defilé niet door. De eerste Koninginnedag die werd vermeld, was de zevenenzestigste verjaardag van koningin Wilhelmina. 'De kleine bezetting' van de harmonie speelde dansmuziek op de markt op zondag en op maandag 1 september 1947 was de officiële feestdag met om elf uur onder grote belangstelling een parade van 7 R.I. met vaandel en vaandelwacht.

Vervolgens marcheerden alle deelnemende verenigingen begeleid door de harmonie naar het versierde sportpark voor een sportfeest ten bate van het Thuisfront.

In 1948 vierde koningin Wilhelmina haar 50-jarig jubileum, haar abdicatie en was de inhuldiging van koningin Juliana. De feestelijkheden duurden een volle week, van 31.8 t/m 6.9. Hoogtepunt was een allegorische optocht. Het bestuur van de Oranjevereniging OVO en diverse organisaties vergaderden in juli met de ontwerper over het toewijzen en uitvoeren van de praalwagens. De feestelijkheden werden op dinsdag 31.8 geopend met een reveille door de trompetters van de rijvereniging, waarna een (stampvolle) mis met Te Deum. 's Middags was de optocht, waarin door acht groepen/wagens de belangrijkste momenten uit de regeerperiode van koningin Wilhelmina werden uitgebeeld.

Kennelijk was het wel gebruikelijk met Koninginnedag een eenvoudige optocht te houden. Maar déze was iets bijzonders, want in haar rubriek vertelde 'Tante Mina': "Den optocht war skon, wir hil iet anders as ander jaoren, dan doen ze 't zo mer mee 'ne kafineulen en 'n taofel kaartens." 's Avonds gaf op de harmonie en de gemengde zangvereniging op de feestelijk verlichte kiosk een concert. Hierna werd een fakkeloptocht gehouden, waarin twee vrachtwagens meereden, "waarop o.a. het deftig van Oirschot een plaatsje gevonden had."

Ook in Spooronk werd het feest gevierd, te beginnen met om 9 uur een mis, 's middags optreden van de pas opgerichte fanfare Concordia, waarna een gekostumeerde voetbalwedstrijd voor "liefhebbers boven 40 jaar." Om half zes begonnen de vermakelijkheden in het feestlokaal. In het dorp was feestverlichting aangebracht.

Zaterdag 4 september was de dag van de troonsafstand van koningin Wilhelmina, met om twee uur aubade voor het gemeentehuis van de kinderen, waarna ze met versierde wagens en fietsen door het dorp trokken. Om half vier werd op de markt in de open lucht het historisch toneelspel 'In naam van Oranje' opgevoerd. In de avond was er een speurtocht voor jongens boven 15 jaar.

Maandag 6 september werd de inhuldiging gevierd van koningin Juliana. Naast de gebruikelijke mis, het optreden van de harmonie, sportdemonstraties en volksdansen, was er 's avonds een gondelvaart van een tiental 'sprookjesachtig verlichte' voertuigjes op het kanaal, waarna slotbal op de Markt. In

Spoordonk trok om half elf de fanfare uit, de geplande kinderfeesten vielen in het water (door de regen).

Op de doordeweekse dagen waren er in Oirschot 's avonds activiteiten als gekostumeerde sportwedstrijden, volksspelen, motordemonstraties en fakkellopen rond de kerk.

De winkeliers hielden een etalagewedstrijd.

Men kreeg kennelijk niet genoeg van het feesten want ook de laatste zondagavond werd de harmonie bij haar tocht door het dorp vergezeld door vele fakkeldragers en "zingend en hossend honderden Oirschottenaren, jong en oud."

Vol lof werd van deze feestelijkheden verslag gedaan met de opmerking "als in Oirschot de juiste mannen zich maar voor iets interesseren dan komt het dik in orde" en "De oranjevereniging met Baron Bentinck, Jan Beks en Piet Zeeuwen aan het hoofd verdienen (..) deze dank ten volle."

Een groep jonge boerinnen nam in Amsterdam deel aan het defilé ter gelegenheid van de feestelijkheden in 'Brabantse' klederdracht met 'puffers, lange rokken, pelerientjes, gouden kettingen en oorbellen etc.' 'Tante Mina' was echter bang dat ze hierdoor in Amsterdam een heel verkeerde indruk zullen krijgen, "want zo lopen ze hier nooit rond." Volgens haar zouden ze zich er zelfs voor schamen om hier 'n boerenmuts te dragen.

In 1949 werd de eerste Koninginnedag t.g.v. de verjaardag van koningin Juliana op 30 april gehouden, maar "toch was niemand dat vergeten en Oirschot was één vlaggenzee en iedereen had zich met oranje getooid." De dag ging zonder veel feestelijkheden voorbij, omdat de Oranjevereniging niets georganiseerd had. Op de markt was een danstent opgericht, die van 4 tot 10 uur open was, maar niet erg druk bezocht werd en 's avonds speelde de harmonie op de kiosk.

Om de feestelijkheden ter gelegenheid van een koninklijk bezoek op 7 september 1949 te bespreken, vergaderde in juli het Oranjecomité, waarbij veel Oirschottenaren waren uitgenodigd. Ofschoon de koningin maar een kwartier in Oirschot zou zijn, was het de hele dag feest, te beginnen om negen uur met een reveille en een muzikale rondwandeling door de fanfare, eindigend om elf uur op de markt, om samen met de schoolkinderen Nederlandse liederen ten gehore te brengen. Om twaalf uur werd de komst door klaraengeschal aangekondigd. Voor het gemeentehuis voerden leden van de Boerinnenbond reidansen op. Na het vertrek werden kinderspelen op het sportterrein en volksspelen op de markt gehouden. 's Avonds gaf de Philipsharmonie een concert op de markt, waarna groot vuurwerk op het sportterrein. Tot slot om 22.15 uur taptoe door de Philipsharmonie. In twee cafézalen mocht van 17.30 - 23.30 uur gedanst worden. Ter gelegenheid van het bezoek waren 'de bommen op de markt met de brandspuit schoongespoten', enkele huizen geverfd en het dorp met enkele oranje lichtjes versierd. Het koninklijk paar kreeg een kinderstoeltje voor Prinses Marijke aangeboden, dat dermate goed in de smaak viel, dat ze het meteen wilden meenemen i.p.v. laten nasturen. De organisatie was in handen van het gemeentebestuur en de OVO. Van de dorpsbewoners werd "slechts een klein financieel offertje" gevraagd en er werden Oranjestrikjes verkocht. In opdracht van het Provinciaal Bestuur werd een film gemaakt van het bezoek van de koningin aan Brabant, welke op 1 oktober in De Zwaan werd vertoond.

De verslaggever meldde naar aanleiding van dit bezoek: "Gezien de overweldigende belangstelling is er maar een conclusie: "Wat houden onze Oirschotse mensen van hun koningin." Deze uitspraak staat in schril contrast met de dikgedrukte mededeling die begin mei daarop verscheen: "Wegens het absolute gebrek aan steun en medewerking van de zijde van het Oirschotse publiek is op de laatst gehouden algemene ledenvergadering het bestuur van de Oranjevereniging in zijn geheel afgetreden." Omdat de Oranjevereniging was opgeheven, namen enkele mensen half juni het initiatief tot het oprichten van de buurtvereniging 'de Gasthuisstraat' met als doel in hoofdzaak om bij feestelijke gelegenheden iets te organiseren voor de jeugd. Pas in februari 1952 kwam de organisatie van plaatselijke feesten weer in handen van een overkoepelende organisatie: een plaatselijke afdeling van de VVV werd opgericht onder de naam Vereniging Oirschot Vooruit (VOV) en belast met deze taak. In de tussenliggende tijd nam de MCO de taak op zich om m.n. Bevrijdingsdag te organiseren.

Het door de nieuwe VOV samengestelde programma voor Koninginnedag zou de eerste jaren weinig wijziging ondergaan: 's morgens reveille door de leden van de Rij vereniging en aubade door de schoolkinderen voor het gemeentehuis, in de middag sportwedstrijden en/of oriëntatierit voor de jeugd

en 's avonds voor de volwassenen atletiekwedstrijden en estafette op de Markt, begonnen dan wel afgesloten door een optreden van de harmonie. In het verslag werd gezegd dat de belangstelling voor het middagprogramma mogelijk niet aan de verwachtingen had voldaan, buitengewoon groot echter was het aantal deelnemers. Ook 's avonds zag het zwart van de belangstellenden en bood de grote muzikale stoet en lichtende flambouwen met daarachter een grote hossende menigte een schitterend gezicht. Ondanks het feit dat het programma het volgende jaar nauwelijks gewijzigd was constateerde men toen: "(..) Na de middag begon de viering in het dorp. Jammer was dat de arbeiders in de fabrieken geen vrijaf hadden. Dit zou de belangstelling en deelname aan de oriënteringsrit zeker hebben verhoogd. Niettemin toch 120 deelnemers. (..) Al bij al een sobere Koninginnedagviering die wel schril afstak tegen de sobere viering van vorig jaar.

De 50ste verjaardag van koningin Juliana in 1959 was voor de VVV aanleiding om in samenwerking met verschillende organisaties en personen weer een speciaal programma samen te stellen. Het week echter nauwelijks af van hun eerste in 1952.

In 1962 werd op Koninginnedag óók het zilveren huwelijksfeest van koningin Juliana en prins Bernhard gevierd. De VVV vergaderde met afgevaardigden van verschillende instanties en verenigingen over het programma. Hoogtepunt zou een kinderoptocht zijn. De inwoners werden opgeroepen zoveel mogelijk aan de festiviteiten deel te nemen en de dag 'zeker voor de jeugd' tot een onvergetelijke te maken. Behalve de twee muziekkorpsen, gilden en de diverse scholen die zich al hadden opgegeven, werden de buurtverenigingen en andere organisaties verzocht een waardige bijdrage aan deze grootse optocht te leveren. Er werden prijzen beschikbaar gesteld voor groepen, individuele en jeugdprijzen. Het werd weliswaar een korte maar toch fleurige stoet met aardige voorstellingen en veel versierde fietsen en steps. 's Avonds werd een grote show met licht opgevoerd door 'Die Tamboerijnen van die stad Eindhoven'.

De berichtgeving was zakelijk, afstandelijk en zegt weinig over de betrokkenheid van de bevolking: "Oirschots VVV heeft er een mooie dag van gemaakt, waarbij gesteld mag worden dat er waardig is gefeest overeenkomstig de bedoeling van de VVV met de bekende zinsnede van onze Koningin: 'Doen kunnen we alles, maar dan ook alleen allen samen.'

De nationale feestdag ter gelegenheid van het huwelijk van prinses Beatrix met prins Claus op 10 maart 1966 begon met een mis. In de middag waren er voetbalwedstrijden in Spoorдонк (opbrengst voor een goed doel) en in Oirschot de bekende optocht voor de kinderen. In het begin van de avond hield de harmonie een muzikale rondwandeling, waarbij de jeugd zich met lampions kon aansluiten. Na afloop was er vreugdevuur op de Markt en gelegenheid tot dansen in de danszalen.

In de periode 1963 t/m 1972 werden geen programma's of verslagen van feestelijkheden meer gepubliceerd. Wel was het gebruikelijk dat men een vrije dag had. In 1973 werden ter gelegenheid van Koninginnedag een trimbaan geopend en de speeltuin feestelijk heropend met kinderspelen en een traktatie.

In 1973 had de viering van het 25-jarig ambtsjubileum van koningin Juliana plaats. Al maanden van tevoren was een feestcommissie bezig om een gepaste viering voor te bereiden. Centraal zou het kind staan. Er werd een krediet bij de gemeente aangevraagd voor f 5000.--. Het programma week niet veel af van dat t.g.v. het zilveren koninklijk huwelijksfeest: alleen de kerkdiensten en de muziekshow zijn vervallen. Nieuw was de inbreng van de gezamenlijke Oirschotse gilden, die hun groet brachten aan de wereldlijke overheden voor het begin van de optocht. De verwachtingen van het feestcomité werden verre overtroffen met ruim 900 deelnemende kinderen. De bejaarden kregen een dierentuintje aangeboden. Na de optocht waren er kinderspelen in een tent op de markt (ruim 2000 deelnemertjes, 'waar hoogtepunt van de dag') en disco voor de jeugd van 14 t/m 18 jaar (verliep grandioos). Er reed een gratis pendelbus naar Spoorдонк en 's avonds was er een gratis feest in de tent tot ca. 01.00 uur. De festiviteiten werden "een opeenvolging van grandioze seksessen" genoemd.¹¹ Het zilveren ambtsjubileum was op waardige wijze gevierd en "wat belangrijker is: Spoorдонк en Oirschot gingen hand in hand, iedere organisatorische moeilijkheid met grote overtuiging nemend."

In 1975 kwam op het programma ook een feestmiddag voor alle bejaarden, georganiseerd door het actiecomité van het Open Bejaardenwerk in samenwerking met de Bejaardenbond.

Ter gelegenheid van de 70e verjaardag van koningin Juliana in 1979 meldde het Oranjecomité dat uit kringen van de vier gilden in overleg met het gemeentebestuur een comité was samengesteld om op Koninginnedag kinderspelen te organiseren.

Op Koninginnedag 1980 vond met de abdicatie van koningin Juliana en de inhuldiging van koningin Beatrix de tweede troonswisseling in de door mij onderzochte periode plaats. De feitelijke gebeurtenis en de feestelijkheden waren teruggebracht tot één dag. Bovendien werd het programma nog zodanig ingekort, dat iedereen in staat was de gebeurtenissen via de televisie te volgen. Het programma bood weinig variatie in vergelijking met dat van een gewone Koninginnedag: reveille, optocht met versierde fietsen of karren van de kinderen van de lagere scholen (echter geen prijzen) waarna om aubade voor het gemeentehuis en een dansje van geestelijk gehandicapte kinderen.

Hierna kregen de kinderen een traktatie tegen inlevering van een bon, die ze op school gekregen hadden.

's Middags maakte de fanfare een rondwandeling door Spoorдонк. 'Extra' waren de plechtige mis om 19.00 uur en om 19.45 uur de buitengewone openbare raadsvergadering, waarna voor het gemeentehuis ter afsluiting het Wilhelmus gezongen werd. Voor de schoolkinderen schreef de burgemeester namens het Oranjecomité een wedstrijd uit voor het mooiste werkstuk met als onderwerp 'Koninginnedag 1980'.

In de regeerperiode van koningin Beatrix werd haar Koninginnedag (op de verjaardag van haar voorgangster op 30 april) in het dorp nagenoeg ieder jaar op de traditionele wijze gevierd met reveille, een kleine kinderoptocht waarna aubade en traktatie, in de middag werd er voor de kinderen iets georganiseerd zoals kinderspelen of een kindervoorstelling. Vanaf 1985 stond ook een disco op het programma van 19.00-22.00 uur voor de jeugd van 12-16 jaar. De geboorte van haar kinderen werd via de media aangekondigd en ging niet meer met plaatselijke openbare feestelijkheden gepaard.

Ook in Spoorдонк had men moeite met het voortzetten van traditionele feestelijkheden op Koninginnedag. Sinds ca.1970 was het daar gebruikelijk om ter gelegenheid van de verjaardag van de koningin een Buurtvoetbaltoernooi te organiseren. Deze traditie kwam na ruim twintig jaar in gevaar omdat elftallen wegens gebrek aan spelers moesten afhaken.

De veranderde houding ten aanzien van de viering van feestdagen van het koningshuis wordt m.i. uitstekend verwoord in een bericht uit 1993: "Ja wel.... Toch nog Koninginnedag in Sporing! Maar toch kunnen we ons gerust afvragen: Leeft dit nog onder de mensen in Spoorдонк? Vele "ouderen" in ons dorpje zullen zeker met een beetje weemoed terugdenken aan de tijd, dat een Oranjecomité jaarlijks op 30 april een feestelijk en gevarieerd programma in elkaar wist te zetten. De hele gemeenschap was er bij betrokken, en jong en oud genoot toen destijds van dat volksfeest. Maar dit Oranje-feest heeft in de loop der jaren een flinke knauw gekregen, en uiteindelijk is alleen 't Spoorдонkse buurtvoetbaltoernooi - waar sinds 1991 ook de veteranen aan deelnemen - nog overgebleven. Dit toernooi wordt op toerbeurt georganiseerd." Om voor de kinderen toch nog iets te doen werd een luchtkussen geplaatst.

Hanneke van den Bogaart-Vugts

Uit: Hoogtijdagen met en zonder lof. Een onderzoek naar de openbare feestcultuur in Oirschot 1946-1994).

Bronnen bij de auteur bekend.

(Wordt vervolgd met de Dodenherdenking en Bevrijding, die ook in het kader van de Nationale Feesten zijn onderzocht).

8. Oirschot in oorlogstijd

De periode tussen 1940 en 1945 was een spannende tijd. Een groot gedeelte van Europa was door Duitsland bezet. De bezettingsjaren leken voor de mensen wel een eeuwigheid. Soms dacht men dat er geen einde aan zou komen. Overdag gebeurde er gelukkig over het algemeen niet veel bijzonders, maar 's nachts hoorde men het geronk van de geallieerde vliegtuigen op weg naar Duitsland. Zij vlogen vooral naar het Ruhrgebied, om de Duitse oorlogsindustrie te bombarderen. Het geronk van de vliegtuigen klonk ons als muziek in de oren.

Een onvergetelijke indruk heeft op ons allen gemaakt het voor de laatste keer luiden van de kerkklokken, voordat deze door de bezetters uit de toren werden gehaald om te worden omgesmolten voor de Duitse oorlogsindustrie.

Alle levensmiddelen en textiel waren in die tijd schaars en op de bon.

In 1944 werd het duidelijk merkbaar dat de geallieerden overwicht begonnen te krijgen op Duitsland. In juni werd Parijs bevrijd en begon iedereen hoop te krijgen. Maastricht herkreeg in augustus zijn vrijheid. Op 17 september daarop werd Eindhoven bevrijd.

In Oirschot werd toen officieel bekend gemaakt dat iedereen moest evacueren. Met bepakte kruiwagens, handwagens etc., zag men de mensen hun huizen verlaten. Alleen het aller noodzakelijkste kon je meenemen. Het was een trieste dag.

Wij zijn eerst naar Piet Bosch op de Spoorдонkseweg gegaan. Hier hadden we ook een zogenaamde 'noodkerk' ingericht waar zondags door een pater de mis werd opgedragen. De hele dag was ik daar bezig met het aankleden en verfraaien van deze kerk. In de eerste dagen van oktober werd de boerderij in brand geschoten en moesten we allemaal naar Spoorдонk. Tot de bevrijding zijn we toen bij Willem van Oirschot in de Broekstraat geweest, waar iedereen gastvrij werd ontvangen. Toch werd het hoog tijd dat het afgelopen was want het regenseizoen kwam aan en de Duitsers begonnen gebruik te maken van zg. 'pantseruisten'. In Spoorдонk waren boerderijen waar meer dan 100 mensen werden ondergebracht.

Om beurten mocht ieder gezin gebruik maken van het bakhuis om te koken en warm te eten. Slapen kon je in de schuur op de grond in het stro. In de school werd een winkel gemaakt, waarin alle nog in de winkels aanwezige levensmiddelen werden bijeengebracht.

Er werd een provisorisch distributieapparaat ontworpen voor de evacués in Spoorдонk. Aan vlees was geen gebrek vanwege de vele noodslachtingen die er plaats vonden en vanwege het vee, dat vanuit de vliegtuigen werd getroffen.

Op 2 oktober werd de kerk van Oirschot door de Engelsen in brand geschoten vanaf de overzijde van het kanaal. Echter de Duitsers, die in de toren uitkijkposten hadden, waren toen al weg. Aangezien het niet geoorloofd was om in het dorp te komen en zelfs de brandweer niet kon komen blussen, brandde de kerk met de antieke koorbanken en de gehele inventaris tot de grond toe af. Ook dit was een inrieste gebeurtenis.

Op een gegeven moment was er niet voldoende rogge meer in voorraad. Het was echter bekend dat in het pand BARCELONA aan het kanaal nog een hele voorraad aanwezig was. Er werden vrijwilligers gevraagd om met een Rode Kruisvlag voorop ernaar toe te gaan. Aangezien de deuren van het pand aan de kanaalzijde waren, werden deze geopend en afgeschermd met de Rode Kruisvlaggen. Er werd dit keer niet vanaf de overzijde geschoten, terwijl dit anders wel direct gebeurde als ze iemand zagen. Ik ben zelf hierbij aanwezig geweest, omdat ik in de oorlogstijd op het kantoor werkte van V.V.O. (Voedsel Voorziening Oorlogstijd).

Op 24 oktober 1944, nadat de Duitsers al enige dagen niet meer te zien waren geweest, kwamen de eerste Engelse soldaten in Spoorдонk. Het was een feest van belang. Engelse sigaretten werden uitgedeeld, terwijl onze Belgische shag door de soldaten werd weggegooid. Nadat we met een paar man naar huis waren geweest om de zaak wat op te poetsen, kwamen de overige huisgenoten terug. Inmiddels hadden we de rood-wit-blauwe vlag al uitgestoken. Binnen was het een bende van jewelste want toen we gingen hadden we alle deuren en ramen open moeten laten staan. Terwijl wij weg waren was in ons huis in de Koestraat een granaat in de kamer ontploft. Er zat een groot gat in de voorgevel en binnen was alles kapot. Bijna overal waren de ruiten kapot en voorlopig was er geen glas te koop. Met hout of op andere wijze moest alles worden dichtgemaakt.

Tijdens de bezetting had iedereen zijn radio moeten inleveren, zodat we niet meer naar de Engelse zenders konden luisteren. Velen hadden aan dit bevel geen gevolg gegeven en hun toestel ergens verborgen om in het geheim 's avonds om kwart over acht toch naar "Radio Oranje" en "De Stem van Strijdend Nederland" te kunnen luisteren. Voor onze evacuatie hadden wij onze radio in een kist in de grond gegraven, gelijk met andere spullen waar wij erg gehecht aan waren.

Tijdens de oorlog hadden veel mensen onderduikers, die zich om een of andere reden moesten verbergen, bijvoorbeeld omdat ze een oproep hadden gehad om zich te melden voor de z.g. Arbeitseinzats of tewerkstelling in Duitsland. Wij hadden er thuis ook twee. De officiële toegang tot de kelder was dichtgemaakt. Je moest van buitenaf door het keldergat naar binnen duiken en je viel dan op een daaronder geplaatst ledikant. In de kelder stond ook officieel de vlag en de radio.

Wat was het een opluchting voor iedereen toen deze benarde tijd achter de rug was en men zich weer vrij op straat kon begeven. Het 'schijnvliegveld' werd opgeheven, een z.g. door de Duitsers aangelegd 'vliegveld' om de geallieerde vliegtuigen te misleiden om hun bommen daar te laten vallen in plaats van op het echte vliegveld. Er was op het schijnvliegveld ook volop verlichting aangebracht en op de weiden rondom waren houten koeien neergezet.

Tot slot dient nog vermeld te worden dat er tijdens de oorlogsjaren een grote eensgezindheid bestond onder de mensen. Iedereen hoopte dat deze ook na de oorlog zou blijven voortbestaan. Dit was jammer genoeg niet het geval. Toen iedereen weer op zichzelf was aangewezen, keerde ook de geest van weleer terug. Maar nadat de gehele kerk was opgebouwd en ook de toren was hersteld konden we weer zingen: "Oirschot mi zijn schone toren
en z'n skon hei overal,
Orskot mi z'n brave mensen, Orskot, Orskot, bovenal"

Cees van Kempen.

9. Geriefke

Zopas vroeg mij iemand of ik bekend was met de voormalige fietsclub "Houdt Uw Pedaal" (in de volksmond HUP) en over de indertijd erg bekende Daan van Kalken.

Veel weet ik van het eerste niet, maar wel dat de fietsclub behalve grote tochten maken ook aan schoonrijden op de fiets deed. Er werd daarvoor op de Markt een houten vloer gelegd en daarop deed men acrobatische toeren op de velo.

Over Daan van Kalken kan ik meer vertellen. Daan was geboren in Oirschot in 1856 en hier overleden in 1923. Hij woonde op de hoek Markt/Rijkesluisstraat, waar nu de broodwinkel "in de Reysende Man" is. Daan had daar ook een atelier, waarin hij het beroep van paramentenmaker uitoefende. Opzij aan de kant van de markt hing tegen de gevel een groot bord waarop in sierlijke letters stond dat hij hofleverancier was. Dat alles afgebeeld met het wapen van het koninkrijk. Van Kalken was ook begiftigd met het erekruis "Pro Ecclesia et Pontifice" en hij was president van het parochieel armenbestuur. Daarnaast was hij bestuurslid van harmonie "Arti et Amicitiae" en lid van de toneelvereniging "Hony soit qui mal y pense" (in de wandeling genoemd "Den Hony").

Daan heeft veel prachtige (kerk)gewaden gemaakt en in 1909 een vaandel voor het gilde St.Sebastiaan. Het medaillon hiervan hangt ingelijst in de St.Sebastiaanskapel achter het hoofdaltaar van onze St.Petrus-Bandenkerk. Daan was de eerste keer getrouwd met Maria Meijers (1851-1908) en na haar overlijden met Johanna Custers.

Maria Meijers was een dochter van Henri Meijers en Maria Teurlinx. Henri was (evenals zijn broer Willem) gildenbroeder van St.Sebastiaan en wel van 1839 tot 1874. Willem was gildenbroeder van 1839 tot 1848 toen hij als landverhuizer vertrok naar Detroit in Noord-Amerika. Henri was mede-oprichter van de huidige stoelen-fabriek Teurlinx & Meijers. In de gildenboeken is over de emigratie te lezen.

En de tweede vrouw, Johanna Custers? Daarover heb ik mijn fantasie de vrije loop gelaten. Zij zou best afkomstig kunnen zijn (dochter of zuster ?) van atelier J. Custers uit Eindhoven.

Deze J. Custers heeft in het begin van 1900 in de kerk van St.Petrus Banden hier in Oirschot de beide zij altaren vervaardigd (St.Odulphus en Maria). Omdat Daan van Kalken uiteraard alleen al door zijn werk en lidmaatschappen dikwijls in de kerk kwam, heeft de daar aan de altaren bezig zijnde J.Custers mogelijk gezegd: "Daan, ik weet nog een goei geriefke voor je; ga eens praten met mijn ongetrouwde zuster!!!"

Nogmaals, fantasie, maar het zou best zo geweest kunnen zijn. Dat is een nader onderzoek waard!

Theo van de Loo

10. D'n Orskotse torren in 1904

Zoals bekend stortte in 1904 de Zuid-Westzijde van onze kerkstoren in. Voor verschillende bewoners van toen moet dat geen verrassing zijn geweest. Ze hadden het "wel aan zien komen", terwijl anderen dachten dat het wel mee zou vallen. Het is dus duidelijk dat het wel viel, maar niet mee.

Vele ouderen onder ons weten ook nog dat meester Jos van Breemen, die van 1865 tot 1904 hoofd van de jongensschool was, daar een spotlied op gemaakt heeft. Door anderen wordt meester Titulaer, meester op dezelfde school, mede genoemd als maker van het lied. Een lied wat tijden daarna nog op feestjes of gewoon op een borreluurtje gezongen werd. Sjef Smits (van de bekende bakkersfamilie uit de Nieuwstraat en volgens zijn dochters best muzikaal), die ook medeoprichter was van het bekende mirletonorkest, heeft dit lied vroeger meermalen voorgedragen.

Dit lied nu heb ik in handen gekregen en niet van één persoon, maar van meerdere personen en allemaal in een andere uitvoering. En dat is nou juist de moeilijkheid.

De ene versie is bijv. in het Nederlands geschreven, met dialectische woorden op plaatsen waar het in het Nederlands niet zou rijmen. Een andere uitvoering juist in het Oirschots met storende Nederlandse woorden ertussen. Soms is de tekst geschreven in een nogal krom me taalstijl en dat kan ik me van een onderwijzer niet voorstellen. Bij weer een ander ontbreekt een couplet en ga zo maar door.

Om enkele voorbeelden te noemen:

In het ene lied vreeën ons Kee, ons Ant en ons Mie, en in het andere riepen ze. Volgens mij is daar een groot verschil tussen. In de ene uitvoering wist Kuypers zeker dat de toren nog honderd jaar mee zou gaan en in de andere was Cuypers de deskundige. Hier heb ik toch maar voor (waarschijnlijk de architect) Cuypers gekozen.

Nu vraag ik me af wat de enige ware oorspronkelijke tekst is. De meest betrouwbare versie lijkt me die die ik van de Familie Smits (dochters van Sjef) gekregen heb. Daarbij aantekening dat ik couplet vier en vijf van plaats verwisseld heb. Dat leek me logischer.

Een tweede moeilijkheid was het schrijven in het Oirschots. Voor sommige dialectische klanken zijn geen tekens op de computer te vinden, en soms rijmt een Oirschots woord niet, dus heb ik hier en daar een noodgreep moeten maken naar een Nederlands woord of een letter, waar ik eigenlijk zelf niet tevreden over ben.

Groeten uit Oirschot. Kijkje op den gedeeltelijk ingestorten Toren 1904

Goeien oavond m'n gezellen. Ik zal Mie is wè vertellen.
 Hel 't land heeget geheurd, wètter in Orskot is gebeurd.
 Onze eeuwen auwe toren, die is meer ès hallef verloren.
 En nou zen d'r zoeveul koad, die geven de schuld en onze road.
 Ons Ant, ons Kee en ons Mie, die riepen alle drie:
 Och joa, zoe-iet dè moes gebeuren. Overal zat ie vol scheuren.
 Nee, ze hebben 't nie mis, en ze zeggen 't ok gewis:
 De put die wordt gedempt ès 't kalf verdrongen is.

Refrein:

Es ge nou ons dörp in komt, dan stòdde joa verstomd.
 Dan moete na d'n torren is gôn kijken.
 De leeje van de road, die wiesen van God gen koad,
 Want Cuypers ha gezee: Ik wed dèttie honderd joar nog stee

Hel ons dtirpke moet nou raauwen, behalve de torrenkaauwen.
Och die hebben toch zen pret, nou d'n tonen zich hi verzet.
Want mi al die flauwe zoaken, um h'm stillekes dicht te moaken,
Jao dè vonden ze deksels flauw, ge zaagt slechts hier en dor 'n kaauw.
En ons Marjan en ons Kee, die schrokken mi d'r twee
Jao onze eeuwen aauwe toren, geheel van achteren nar voren.
En gen enkele kaauw, of ze droeg toen raauw.
En na-tie wer stao open en bloot, nou zen ze ammel ót de nood.

Refrein: Es ge nou ons dtirp in komt, dan stódde jao verstomd.
Dan moete na d'n tonen is ga kijken.
En elke mènnekeskaauw, vertelde tegen z'n vraauw:
Na-tie emmel open ligt, nou hebben z'm nog nie dicht.

't Volk dè mag nou niks mèr heuren, of ze roepen "Hij is ent scheuren"
Dè ondervonden we de vleeje week. Hel de Neijstraot waar van streek.
Jao, dor Mrde ze wer iet vallen, en ze riepen mi tientallen:
Hört!, parjen toch wèn geweld, tander stuk van d'n torren velt.
Mi Hein en Sjaak en Ariôn ben ik toen mee gegôn.
En achter ons liep mi ons mee, 'n knappe meid, die hiete Kee.
Jao hel de Neijstraot, die was verdikkes kaod,
Want Keeke in d're onderrok was mee gein kijken na de klok.

Refrein:
Es ge nou ons dorp in komt, dan stódde jao verstomd.
Dan moete na d'n tonen is gón kijken
Ze lopen d'r eigen vort mal, al velt 't- mèr 'ne stal.
Dè zagen we nie be de Mol alleen, mèr ok be van d'r Steen.

Mèr 't skemste nog van allen, de torrenkap die wo nie vallen.
Ze probeerde 't genoeg, van 's mèrgens laot, tot 's aovens vroeg.
D'n uil die boven zat te kijken, dacht: 't wordt tijd dè ik gao strijken.
En ès ie dan toch vallen moet, vertrek ik hier mi grote spoed.
Toen de tonen zin: krak, krak, en d'n staaldraod brak
Begoen 't volk te lallen, umdèttie nie wo vallen.
En vur d'n twedde keer, probeerde men 't weer.
Toen stonnen ze er better vur, mèr de staaldaod ging wer dur.

Refrein:
En ès ge nou ons dorp in komt, dan stódde jao verstomd.
Dan moete na d'n tonen is gem kijken
We hebben zo'n plezier, ès ze drèijjen mi de lier
Mèr hoe dè ze ok dreijde d'n tonen wo nie wijken. (???)

Wètter da'lijk moes gebeuren, dè zal ik oe is laoten heuren.
Örst de kap en dan de klok, misschien hier en dor 'ne kleine brok.
Mèr nou stôn er veul te kletsen, en ok menigeen te zwetsen.
Hörde wèk nou zeggen zal; De beste stuurlui stôn ôn wal.
Mèr nou ik hier vur oe zing, wens ik ok één ding.
Dè onze eeuwen aauwe toren wer 'ns komt ès ooit te voren.
Jao dan zingen wij, tesaam verheugd en blij
Ons dörpke dur, jao op en neer, we hebben onze torren weer.

Refrein
Es ge dan ons &Sip in komt, dan stódde jao verstomd
Dan moete na d'n tonen is gem kijken

Tijdvak	Datum	Pagina
Jrg. 09 2002-01	2021-03-29	18/18

Ze zeggen dan gewis: In Orskot zen ze nie mis.
Ze kunnen er nèt ès vruuger wer mi prijken.

Voor reacties op dit oude lied hou ik me aanbevolen. Wie heeft bijv. de melodie op schrift?

Cl. van Esch-van Hout